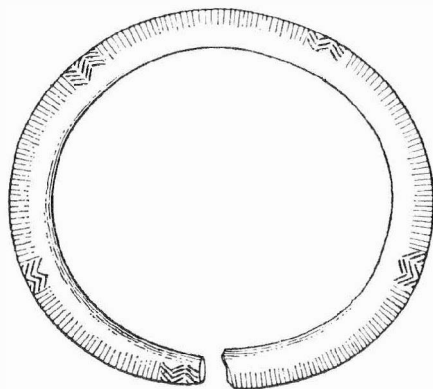

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

BRNO 1974

NOVÉ NÁLEZY Z MLADOHRADIŠTNÍHO
A STŘEDOVĚKÉHO SÍDLIŠTĚ U ŠAKVIC
(okr. Břeclav)

JOSEF UNGER, Regionální muzeum, Mikulov

Při povrchových sběrech na známém sídlišti v trati „Štěpničky“, které bylo částečně prozkoumáno roku 1971, objevil J. Tým mnoho střepového materiálu a kousky strusky, svědčící o zpracování železa. Nálezy jsou uloženy v mikulovském museu př. č. 152/73.

Neue Funde von der jungburgwallzeitlichen und mittelalterlichen Siedlung bei Šakvice (Bez. Břeclav). Bei Lesefunden auf der bekannten Siedlung in der Flur „Štěpničky“, die teilweise im Jahre 1971 durchforscht wurde, entdeckte J. Tým viel Scherbenmaterial und Schlackestücke, die von der Verarbeitung von Eisenerz zeugen.

POVRCHOVÝ PRŮZKUM ZANIKLÉ STŘEDOVĚKÉ
OSADY STUDÝŇ U ZBÝŠOVA
(okr. Brno-venkov)

ZDENĚK MĚŘÍNSKÝ, UJEP Brno

V roce 1973 pokračoval povrchový průzkum a sběry keramiky v místech zaniklých osad oslavanského kláštera¹. Pozornost byla soustředěna především na zaniklou vesnici Studýň u Zbýšova, z níž dosud neexistuje větší soubor nálezů. Tato osada se připomíná v písemných pramenech z let 1269—1288², a nedlouho po posledním datu patrně zanikla. Dne 23. IX. 1973 se podařilo přesně identifikovat místa archeologických výzkumů, které zde v roce 1882 prováděl V. Čapek³.

Osídlení lokality se koncentrovalo do dvou míst vzdálených od sebe asi 150—200 m. Prvá plocha je na mírně vyvýšeném ostrohu při soutoku Zbýšovského a Neslovického potoka. Druhá je na blízkém, k jihu přivráceném svahu, vzdáleném asi 150 m východním směrem od plochy první. Bylo zjištěno, že pod travnatou loukou svahu je šedá popelovitá kulturní vrstva se stopami mazanice, uhlíků i zlomky keramiky.

Poznámky:

¹ Srov. Měřinský Zd., Zaniklé osady na panství kláštera v Oslavanech, Universitas 73. Revue University J. E. Purkyně v Brně VI, 1973, č. 5, 66—72.

² CDM IV, 39 č. 31, 40 č. 32, 253 č. 187, 257—258 č. 192, 266—267 č. 202, 350—351, č. 272, 351 č. 273, 352 č. 274.

³ Srov. Měřinský Zd., První archeologické výzkumy zaniklých středověkých osad na Moravě. Příspěvek k dějinám moravské archeologie, SPFFBU E 80 (1975), v tisku

Oberflächenuntersuchung der mittelalterlichen Wüstung Studýň bei Zbýšov (Bez. Brno-venkov). Die Untersuchung der mittelalterlichen Wüstungen auf dem Dominium des Klosters von Oslavany schritt im Jahre 1973 durch Lesefunde auf der mittelalterlichen Siedlungswüstung Studýň fort, deren Untergang man in die Zeit um das Jahr 1300 legen kann. Auf der Lokalität hat man Stellen identifiziert, wo im Jahre 1882 V. Čapek grub. Ferner wurde hier eine graue aschige Kulturschicht mit Lehmewurfspuren, Holzkohle sowie Keramikbruchstücke festgestellt.

NÁLEZY STŘEDOVĚKÉ KERAMIKY Z TRATI
„VOJŠICE“ U MALÉ VRBKY
(okr. Hodonín)

ZDENĚK MĚŘÍNSKÝ, UJEP Brno
(Tab. 80)

V roce 1971 došlo při úpravě koryta potoka v trati „Vojšice“ k narušení sídlištních objektů zaniklé středověké osady. Z nich pochází řada zlomků středověké keramiky i jiný archeologický materiál. Poněvadž o lokalitě existuje bohatá literatura a souhrnnou zprávu o povrchovém průzkumu i popis lokality podal R. Snášil¹, chtěl bych zde pouze upozornit na nálezy, které mi byly předány doc. dr. D. Holým z odd. etnografie FF UJEP v Brně, a jež jsou uloženy pod i. č. 50 760—810 v depozitáři historického oddělení Moravského musea v Brně.

Většinu nálezového celku tvoří keramika (i. č. 50 760—793), dále jsou zastoupeny zlomky mazanice (i. č. 50 794—796; tab. 80 : 5), vzorky kamenů s maltou i bez ní (i. č. 50 797—802, 809—810) a zvířecí kosti (i. č. 50 803—808). Kromě inventovaného středověkého materiálu obsahuje nálezový celek 12 zlomků pravěkých¹. Soubor středověké keramiky tvoří okraje (i. č. 50 760—763), většinou římsovité (tab. 80 : 2, 4, 9). Jeden zlomek je formován do ckruží (tab. 80 : 3). Dále jsou v nálezech zastoupeny zdobené a nezdobené výdutě (i. č. 50 764—789), podšypávaná dna (i. č. 50 790—791) a zlomek ucha (i. č. 50 792). Výzdoba se skládá výhradně z vodorovných rýh a žlábků. Střepy jsou z velké části vypáleny do různých odstínů šedé barvy povrchu i lomu. Výjimku tvoří i. č. 50 761, jehož lom je černý a i. č. 50 766 s černým povrchem i lodem. Ucho je vypáleno do cihlovitě červené barvy. Hmota keramiky má příměs středně zrnitého, někdy též jemnějšího písku.

R. Snášil rozdělil keramický materiál z lokality do tří skupin. Naše nálezy je možno zařadit do skupiny první (zlomky pravěké keramiky náležející s největší pravděpodobností kultuře římsko-barbarské; tab. 80 : 1,6) a třetí. Třetí skupinu datuji shodně s R. Snášilem do 2. pol. 13. a do 14. století.

P o z n á m k y :

¹ Snášil R., Povrchový průzkum v trati „Vojšice“ u Malé Vrbky (okr. Hodonín). Přehled výzkumů 1971, Brno 1972, 107—110.

² Pravěké nálezy budou předány prehist. odd. MM v Brně.

Funde mittelalterlicher Keramik aus der Flur „Vojšice“ bei Malá Vrbka (Bez. Hodonín). Im Jahre 1971 hat man bei der Herrichtung des Bachbettes in der Flur „Vojšice“ bei M. Vrbka (Bez. Hodonín) Siedlungsobjekte einer mittelalterlichen Wüstung gestört. Ausser einigen prähistorischen Scherben, die vermutlich der römisch-barbarischen Kultur angehören, kann man die gesamten Funde aus „Vojšice“ in die 2. Hälfte des 13. und in das 14. Jahrhundert datieren.

BOTANICKÉ A ENTOMOLOGICKÉ NÁLEZY ZE ZANIKLÝCH ZÁBLACAN (okr. Uherské Hradiště)

ROBERT SNÁŠIL, Slovákcké museum, Uherské Hradiště

Osmá etapa terénního výzkumu na časně středověké zaniklé vesnici Záblačany u Polešovic nebyla z finančních důvodů v sezóně roku 1973 realizovaná. Výzkum v širším slova smyslu pokračoval laboratorní determinací botanických¹ a entomologických² vzorků, získaných z objektů zkoumaných v roce 1971.

Ve dvou jamách-objektech P70/192/II a P70/216/II se ojedinělým způsobem uchovaly zbytky plodů a semen v silně vápnitém prostředí. Přítomnost vápna v okolní hlíně zřejmě podmínila rozrušení sklerenchymatických pletiv a konservaci pletiv zásobních — bílky v semenech trav a semena v endokarpech (jádra v peckách). U pecek se uchovala vesměs jen semena s nepatrnými zbytky zvápenatělých endokarpů; pluchy obilek prosa se zachovaly v lepším stavu.

Určení jednotlivých vzorků z objektu P70/192/II:

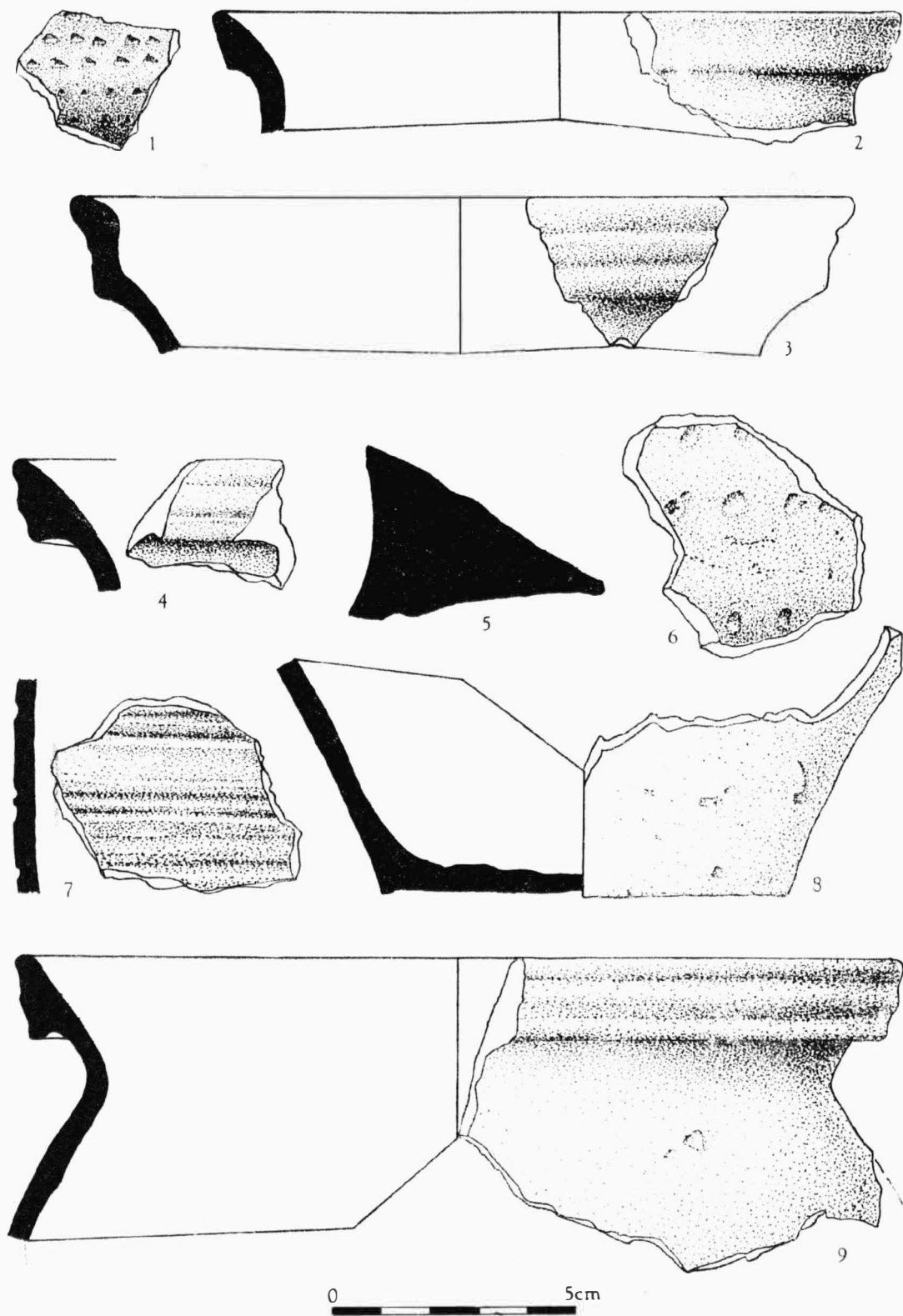
- *Slíva* (*Prunus domestica* ssp. *insititia*); petrifikované semeno se zbytky endokarpu
- *Třešeň* (*Cerasus* cf. *avium*); zvápenaté semeno se zbytky endokarpu

Určení jednotlivých vzorků z objektu P70/216/II:

- *Třešeň* (*Cerasus* cf. *avium*); vápnité semeno s inkrustovaným zbytkem endokarpu
- *Třešeň* (*Cerasus* cf. *avium*); petrifikované semeno se zbytky endokarpu
- *Proso* (*Panicum miliaceum*); petrifikované obilky, většinou s dobře uchovanými pluchami-26 celých obilek + 12 zlomků
- *Hrachor setý* (*Lathyrus sativus*); petrifikovaná obilka s osemenním dosti poškozeným
- Indeterminata; 8 zlomků semen inkrustovaných silně vápnitou hlínou

Neurčeno zůstává několik dalších vzorků z těchto objektů, jejichž první polovina vertikálně zkoumaných výplní byla vybrána již v roce 1970.

Dosud určené vzorky kulturních plodin dokládají poprvé přímo na zkoumaných Záblačanech pěstování píce (hrachor setý - v našich pravěkých a středověkých nálezech dosud první doklad) a prostřednictvím nálezů třešně a slívy do té doby jen předpokládané sadařství (železné kování rýče, dvě stromové jámy). Všechny uvedené pěstované plodiny jsou datovány průvodními archeologickými nálezy do 12. století.

Tab. 80

Malá Vrbka (okr. Hodonín). Zaniklá středověká osada v trati „Vojštica“. Zlomky keramiky z narušených sídlištních objektů — Mittelalterliche Dorfwüstung in der Flur „Vojštica“. Keramikbruchstücke aus gestörten Siedlungsobjekten.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulik
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská, L. Trávníčková, M. Bálek
Na titulním listě: bronzový náramek lužické kultury z Býkovic
Tiskem: TISK, národní podnik, Brno, provozovna 54, Gottwaldova 21
Evidenční číslo: ÚVTE1-73332
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné